

دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

دانشکده برق و کامپیوتر

گزارش پروژه پیاده‌سازی CNN بینایی رایانه

تشخیص چهره در نورپردازی‌های گوناگون

نگارش:

جمال الدین دمیرچی: ۹۸۳۲۱۲۰۹۳

استاد درس:

دکتر ازوجی

زمستان ۱۴۰۲

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

ث	چکیده گزارش
۱	مقدمه
۲	معماری شبکه CNN (CNN network architecture)
۲	Data Augmentation
۲	Feature Extraction
۳	Classification
۴	ابزارامترها (Hyperparameter)
۵	تحلیل مسئله پروژه
۶	پیاده سازی
۶	کتابخانه های استفاده شده (Libraries)
۸	پردازش و فراخوانی اولیه داده ها
۱۰	تعریف مدل شبکه عصبی (Neural Network Model Definition)
۱۲	Data Augmentation Setup
۱۴	معرفی داده های آموزش و آزمون (Training and Test data)
۱۵	پیش بینی مجموعه آزمون (Test Set predict and Scores)
۱۶	خروجی های حاصل (Result)
۲۱	جمع بندی
۲۲	منابع و مراجع

فهرست شکل‌ها

شماره صفحه

عنوان

۲	شکل ۱) معماری شبکه CNN
۴	شکل ۲) خروجی ۱ نمودار L/E
۶	شکل ۳) خروجی ۲ نمودار L/E
۶	شکل ۴) خروجی ۳ نمودار L/E
۸	شکل ۵) خروجی ۴ نمودار L/E
۹	شکل ۶) خروجی ۵ نمودار L/E

فهرست جدول‌ها

شماره صفحه

عنوان

۲	جدول ۱) جزئیات معماری CNN پیشنهادی در شکل ۱
۴	جدول ۲) تنظیمات پارامترهای CNN پیشنهادی در شکل ۱

چکیده گزارش

در این پروژه، یک مدل شبکه عصبی کانولوشنال (CNN) برای دسته‌بندی تصاویر افراد طراحی و پیاده‌سازی شد. این پروژه با هدف افزایش دقت در تشخیص و دسته‌بندی تصاویر انجام شده است. مراحل اصلی پروژه شامل پیش‌پردازش داده، تعریف معماری مدل، آموزش، ارزیابی و نمایش نتایج می‌شوند. در مرحله پیش‌پردازش، داده‌ها از دایرکتوری مربوطه خوانده شده و به دسته‌بندی‌های مختلف منتقل شده‌اند. سپس مدل CNN با استفاده از لایه‌های Convolutional طراحی شده و با تنظیم پارامترهای هاپر، مانند تعداد ایپاک و نرخ یادگیری، آموزش داده شده است. نتایج نشان داده‌اند که مدل با دقت و بازخوانی بسیار خوبی توانسته تصاویر را به درستی دسته‌بندی کند. از این رو، مدل طراحی شده برای دسته‌بندی تصاویر افراد به عنوان یک روش موثر و قابل قبول ثابت شده است.

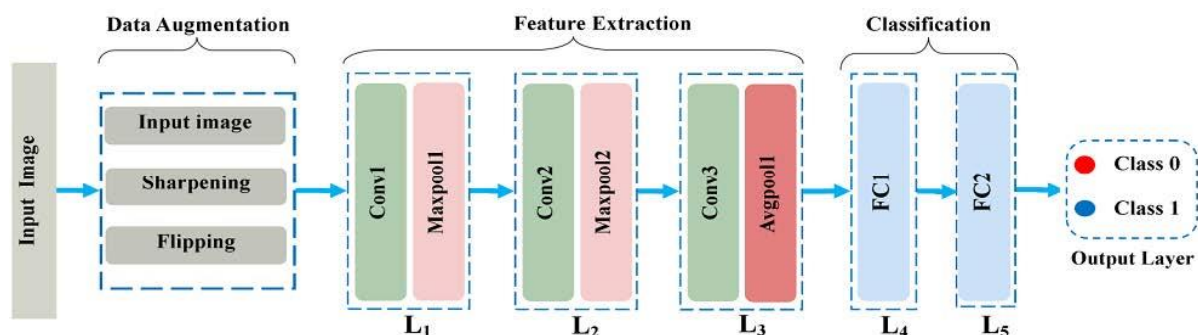
مقدمه

در این پروژه، به تحقیق و تحلیل تصاویر تمام رخ و هم‌تراز شده با ابعاد 160×160 پیکسل از ۱۰ شخص مختلف پرداخته‌ایم. این تصاویر تحت ۶۴ نورپردازی گوناگون از هر فرد به دست آمده‌اند، و این نورپردازی‌ها با توجه به اندازه و زاویه آن‌ها، به ۵ دسته گوناگون دسته‌بندی شده‌اند.

برای دستیابی به دقت و کارایی بالاتر در دسته‌بندی تصاویر، از یک شبکه عصبی کانولوشنی به عنوان معماری اصلی استفاده می‌شود.

برای ارزیابی کیفیت و عملکرد شبکه، در طی ۱۰۰ اپاک از آن استفاده شده و نمودار Loss شبکه در طول این دوره‌ها ثبت شده است. این نمودار اطلاعات مهمی ارائه می‌دهد که به تحلیل پیشرفت آموزش شبکه کمک می‌کند. همچنین، دقت دسته‌بندی و امتیاز F1 Score بر روی مجموعه داده آزمایشی گزارش شده‌اند. این اطلاعات نشان دهنده کارایی عملیات دسته‌بندی شبکه در تشخیص و دسته‌بندی تصاویر با توجه به معیارهای متفاوت ارزیابی می‌شوند.

معماری شبکه CNN (CNN network architecture) :

شکل (۱) معماری شبکه CNN

Data Augmentation:

افزایش داده یا "Data Augmentation" از این تکنیک استفاده می‌شود تا به صورت مصنوعی اندازه و تنوع مجموعه داده آموزشی را با ایجاد نسخه‌های تغییر یافته از داده‌های موجود افزایش دهد. این عمل کمک می‌کند تا عمومی‌سازی مدل و جلوگیری از بیش‌برازش (overfitting) ایجاد شود. در این معماری از روش‌های Sharpening و Flipping بدین منظور استفاده شده است.

Feature Extraction:

استخراج ویژگی، فرآیند شناسایی و استخراج ویژگی‌های مرتبط از داده است. سپس از این ویژگی‌ها برای آموزش مدل طبقه‌بندی استفاده می‌شود. در زمینه تشخیص تصاویر، ویژگی‌ها ممکن است شامل لبه‌ها، شکل‌ها، بافت‌ها و رنگ‌ها باشند. این ویژگی‌ها با استفاده از روش‌های مختلفی استخراج می‌شوند، در این پروژه از CNN استفاده شده است: شبکه‌های عصبی کانولوشنی: CNN ها به طور خاص برای استخراج ویژگی‌ها از تصاویر طراحی شده‌اند. این شبکه‌ها با اعمال یک سری فیلتر به تصویر کار می‌کنند که یاد می‌گیرند الگوهای خاصی را شناسایی کنند. در تصویر و همچنین در ادامه فیلترهای استفاده شده بررسی می‌شود.

Average Pooling

میانگین مقدار تمام عناصر در یک منطقه مشخص از نقشه ویژگی را محاسبه می‌کند. این منطقه مانند یک فیلتر عمل می‌کند که در طول نقشه حرکت کرده و برای هر موقعیت یک مقدار واحد را خروجی می‌دهد.

Max Pooling

مقدار بیشینه در یک منطقه مشخص از نقشه ویژگی را انتخاب می‌کند. فیلتر دوباره در طول نقشه حرکت کرده و برای هر منطقه، فعال‌ترین فیچر را حفظ می‌کند.

هر دو باعث می‌شوند تا اندازه نقشه را کاهش داده و ویژگی‌های چشم‌گیری مانند لبه‌ها و گوشه‌ها را تأکید می‌دهد. این باعث می‌شود که شبکه در مقابل ترجیحات کوچک و انحراف‌های ورودی مقاوم‌تر شود. موارد استفاده: محبوب برای وظایفی مانند طبقه‌بندی تصاویر که شناسایی ویژگی‌های کلیدی حیاتی است. این به شبکه کمک می‌کند تا روی ویژگی‌های برجسته‌تر یک شیء تمرکز کند و جزئیات غیرضروری را نادیده بگیرد.

Classification:

طبقه‌بندی فرآیند پیش‌بینی برچسب کلاس یک نقطه داده جدید است. معمولاً مدل‌های طبقه‌بندی با استفاده از یادگیری نظارت‌شده آموزش می‌بینند، که به معنای آن است که به آن‌ها یک مجموعه از داده‌های دارای برچسب (تصاویر با برچسب‌های کلاس متناظر) داده می‌شود. مدل یاد می‌گیرد که ویژگی‌های یک تصویر را به برچسب کلاس مرتبطش نگاشت دهد.

در ادامه جزئیات معماری پیشنهادی CNN که توضیح داده شد در جدول ۱ آورده شده است:

Layer Name	Layer Type	No. of Filters	Kernel Size	Stride	Input Features	Output Features
L1	Convolution (Conv1)	16	(3x3)	(1x1)	(1,160,160)	(16,158,158)
	Batch Normalization	-	-	-	(16,218,108)	(16,218,108)
	ReLU	-	-	-	(16,218,108)	(16,218,108)
	Max Pooling (Maxpool1)	-	(4x4)	(4x4)	(16,218,108)	(16,54,27)
L2	Convolution (Conv2)	32	(3x3)	(1x1)	(16,54,27)	(32,52,25)
	Batch Normalization	-	-	-	(32,52,25)	(32,52,25)
	ReLU	-	-	-	(32,52,25)	(32,52,25)
	Max Pooling (Maxpool2)	-	(2x2)	(2x2)	(32,52,25)	(32,26,12)
L3	Convolution (Conv3)	64	(3x3)	(1x1)	(32,26,12)	(64,24,10)
	Batch Normalization	-	-	-	(64,24,10)	(64,24,10)
	ReLU	-	-	-	(64,24,10)	(64,24,10)
	Average Pooling (Avgpool1)	-	(2x2)	(2x2)	(64,24,10)	(64,2,2)
L4	Fully Connected (FC1)	-	-	-	256	256
	ReLU	-	-	-	256	256
L5	Fully Connected (FC2)	-	-	-	256	148

جدول ۱) جزئیات معماری CNN پیشنهادی در شکل ۱

ابریارامترها(Hyperparameter):

در این قسمت Hyperparameter های استفاده شده برای تنظیم CNN معرفی می شوند.

Hyperparameter	Value
Batch size	8
Number of epochs	100
Initial learning rate	0.001
L2 regularization	0.001

جدول ۲) تنظیمات پارامترهای CNN پیشنهادی در شکل ۱

Batch size: تعداد نمونه های آموزشی است که در هر تکرار برای به روزرسانی وزن های مدل استفاده می شود. یک اندازه دسته کوچکتر می تواند به مدل کمک کند تا از داده های متنوع تر در هر به روزرسانی استفاده کند، اما ممکن است همچنین باعث کند شدن فرآیند همگرایی گردد. اندازه دسته بزرگتر می تواند همگرایی را تسریع بخشد، اما ممکن است نسبت به داده های نویزی حساس تر باشد. در اینجا از اندازه دسته ۸ استفاده شده است.

Number of epochs: تعداد دفعاتی است که مدل از سراسر مجموعه داده های آموزشی می گذرد. ایپاک های بیشتر به مدل این امکان را می دهد تا الگوهای پیچیده تری را یاد بگیرد، اما ایپاک های زیاد می تواند به بیش برآزش منجر شود. در اینجا، مدل برای ۱۰۰ ایپاک آموزش دیده است.

Initial learning rate: این مقدار کنترل می کند چقدر وزن های مدل در هر تکرار به روزرسانی می شوند. یک نرخ یادگیری بالاتر می تواند منجر به یادگیری سریع تر شود، اما همچنین ممکن است مدل را ناپایدار و به بیش آموزش حساس کند. یک نرخ یادگیری پایین تر استقرار بیشتری دارد اما ممکن است طولانی تر زمان ببرد تا همگرایی یابد. در اینجا از یک نرخ یادگیری اولیه ۰.۰۰۱ استفاده شده است.

L2 regularization: یک تکنیک برای جلوگیری از بیش برآزش است که با توجه به بزرگی وزن های مدل، به نحوی جریمه می دهد. L2 بالاتر به وزن های کوچکتر و مدل های کم پیچیده تر، که کمتر احتمال بیش برآزش دارند، منجر می شود. در اینجا از L2 برابر با ۰.۰۰۱ استفاده شده است.

مقادیر ابریارامترها به خصوصیت مجموعه داده مربوط هستند.

تحلیل مسئله پروژه :

برای حل مساله، ابتدا دو شخص به دلخواه را انتخاب می‌کنیم. تمام تصاویر مربوط به شخص اول با برچسب 1 و تمام تصاویر مربوط به شخص دوم با برچسب 0 مشخص می‌شوند. سپس، زیرمجموعه‌ای حاوی دو شخص به عنوان مجموعه آزمون تعیین می‌شود، و تصاویر باقیمانده این دو شخص به عنوان مجموعه آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرند. به این ترتیب، مواجهه با یک مسئله دسته‌بندی دو کلاسه خواهیم بود.

پیاده‌سازی:

کتابخانه‌های استفاده شده (Libraries):

در این قسمت از کد، برای پیش‌پردازش تصویر و ساخت یک مدل شبکه عصبی همگام (CNN) کتابخانه "Keras" Import می‌شود.

کتابخانه "os" برای انجام وظایف مدیریت فایل مانند دسترسی و تعامل با فایل‌ها و دایرکتوری‌ها. ماژول "keras.preprocessing" به عنوان "preprocess" برای بارگذاری و پیش‌پردازش تصاویر. این ماژول توابع مختلفی برای پیش‌پردازش تصاویر ارائه می‌دهد، مانند تغییر اندازه، برش و نرمال‌سازی. کلاس "Sequential" از ماژول "keras.models" برای ساخت یک مدل توالی. یک مدل توالی یک پشته خطی از لایه‌ها است، جایی که هر لایه دقیقاً یک تانسور ورودی و یک تانسور خروجی دارد. کلاس "Conv2D" از ماژول "keras.layers" برای ایجاد یک لایه کانولوشن 2D. لایه‌های کانولوشن هسته اصلی ساختارهای CNN هستند و برای استخراج ویژگی‌ها از تصاویر ورودی استفاده می‌شوند. کلاس "BatchNormalization" از ماژول "keras.layers" برای افزودن نرمال‌سازی دسته به مدل. نرمال‌سازی دسته یک تکنیک است که با آن فعال‌سازی‌های یک شبکه عصبی نرمال شوند، که می‌تواند بهبود سرعت و استقرار آموزش را فراهم کند. کلاس "Activation" از ماژول "keras.layers" توابع فعال‌سازی غیرخطی را به مدل اضافه می‌کنند که به آن امکان یادگیری الگوها و ارتباطات پیچیده در داده را می‌دهد. کلاس "MaxPooling2D" از ماژول "keras.layers" برای افزودن لایه‌های ماکس پولینگ به مدل. کلاس "AvgPool2D" از ماژول "keras.layers" برای افزودن لایه‌های اوریج پولینگ به مدل. کلاس "Flatten" از ماژول "keras.layers" برای تغییر شکل تانسور ورودی به یک تانسور یک‌بعدی. تغییر شکل تانسور، تانسور چند بعدی را به یک تانسور یک‌بعدی تبدیل می‌کند که قبل از ارسال داده به یک لایه کاملاً متصل ضروری است. کلاس "Dense" از ماژول "keras.layers" برای افزودن لایه‌های کاملاً متصل به مدل. لایه‌های کاملاً متصل برای انجام پیش‌بینی‌ها بر اساس ویژگی‌های استخراج شده توسط لایه‌های کانولوشن استفاده می‌شوند.

تابع "L2" از ماژول "keras.regularizers" برای افزودن منظم‌سازی L2. تنظیم L2 تکنیکی است که با افزودن یک عبارت جریمه به تابع ضرر که مدل را تشویق می‌کند وزن‌های کوچکی داشته باشد، برای جلوگیری از بیش‌برازش استفاده می‌شود.

کلاس "Adam" از ماژول "keras.optimizers" برای استفاده از بهینه‌ساز Adam. Adam یک الگوریتم بهینه‌سازی است که مزایای هر دو الگوریتم AdaGrad و RMSProp را ترکیب می‌کند و معمولاً برای آموزش شبکه‌های عصبی عمیق استفاده می‌شود.

کتابخانه‌های np و pd برای انجام عملیات مربوط به داده‌ها و تعامل با آنها. این کتابخانه‌ها توابعی برای کار با داده‌ها در قالب جدولی فراهم می‌کنند، مانند بارگذاری و تغییر داده‌ها.

ماژول kutils از کتابخانه keras.utils توابع کمکی مختلفی مربوط به Keras را ارائه می‌دهد، مانند one-hot encoding و ارزیابی مدل.

ماژول scores از کتابخانه sklearn.metrics استفاده شده است تا معیارهای ارزیابی مختلفی مانند دقت (precision)، بازخوانی (recall) و امتیاز F1 را محاسبه کند.

ماژول tqdm یک Progress Bar برای نمایش پیشرفت یک حلقه یا یک تکرار فراهم می‌کند. plotly.graph_objects یک ماژول است که واسط کاربری سطح بالا برای ایجاد و به‌روزرسانی نمودارها فراهم می‌کند. این امکان را به ما می‌دهد تا انواع مختلفی از نمودارها را ایجاد کنیم، از جمله نمودارهای پراکندگی، نمودارهای میله‌ای و نمودارهای خطی و غیره.

ماژول plotly.graph_objects برای رسم نمودارها و تصویرسازی داده‌ها به کار رود.

plotly.offline نیز یک ماژول است که امکانات آفلاین برای Plotly فراهم می‌کند. این به ما اجازه می‌دهد تا نمودارهای Plotly را بسازیم و آنها را بدون نیاز به اتصال اینترنت ایجاد و ذخیره کنیم.

پردازش و فراخوانی اولیه داده‌ها:

ابتدا تمام دایرکتوری‌های موجود در دایرکتوری `"/dataset/"` را با استفاده از تابع `os.listdir()` لیست می‌شود. سپس یک لیست به نام `eligible_dirs` ایجاد می‌شود که به هر نام دایرکتوری، زیرمسیر `"/dataset/"` را اضافه می‌کند.

پس از آن، یک دیکشنری خالی به نام `images` مقداردهی اولیه می‌شود. سپس برای هر دایرکتوری در `eligible_dirs` حلقه می‌زند و نتیجه `next(os.walk(directory))[2]` را به کلید `images[directory]` اختصاص می‌دهد. تابع `os.walk()` یک ژنراتور باز می‌گرداند که برای هر دایرکتوری یک تاپل تولید می‌کند. عنصر دوم این تاپل لیست نام‌های فایل در آن دایرکتوری است. در این حالت، `next(os.walk(directory))[2]` لیست نام‌های فایل در دایرکتوری فعلی را باز می‌گرداند.

سپس، یک لیست به نام `subsets` تعریف می‌شود که شامل پنج زیرلیست است. هر زیرلیست یک زیرمجموعه از اندیس‌ها را نمایان می‌سازد.

سپس، کد یک `pandas DataFrame` به نام `subset_dataframe` ایجاد می‌کند. توضیح لیست تاپل‌های حاوی اندیس و برچسب برای هر عنصر در لیست `subsets` است. متغیر اندیس نمایانگر اندیس عنصر در زیرلیست خود است و متغیر برچسب نمایانگر اندیس زیرلیست در لیست `subsets` است. لیست نهایی از تاپل‌ها سپس به تابع `pd.DataFrame()` منتقل شده و `DataFrame` ایجاد می‌شود. سپس `DataFrame` بر اساس ستون `"index"` با استفاده از متد `sort_values()` مرتب می‌شود.

در نهایت، کد `subset_dataframe` را خروجی می‌دهد.

در ادامه کد یک تابع به نام `load` تعریف می‌شود که یک پارامتر مسیر را می‌پذیرد. این تابع مسئول بارگیری یک تصویر از مسیر مشخص شده و بازگرداندن آن به صورت یک آرایه `numpy` است.

تابع ابتدا از تابع `preprocess.image.load_img` برای بارگیری تصویر از مسیر مشخص شده استفاده می‌کند و باید با حالت رنگ `RGB` بارگیری شود. علاوه بر این، تعیین شده است که تصویر باید به ابعاد مقصد `160 x 160` پیکسل تغییر اندازه داده شود که در متن پروژه ذکر شده است.

تصویر بارگیری شده سپس با استفاده از تابع `preprocess.image.img_to_array` به یک آرایه `numpy` تبدیل می‌شود. این تابع تصویر را به یک آرایه 3 بعدی تبدیل می‌کند که هر پیکسل توسط یک بردار سه مقدار (قرمز، سبز و آبی) نمایان می‌شود. آرایه حاصل بر 255 تقسیم می‌شود تا مقادیر پیکسل بین 0 و 1 نرمالیزه شوند. در نهایت، تابع آرایه `numpy` نتیجه نمایانگر تصویر بارگیری شده را بازمی‌گرداند.

تعریف مدل شبکه عصبی (Neural Network Model Definition): [3]

در این قسمت از کد دو کلاس تعریف می‌شود ConvBlock و CustomModel:

کلاس ConvBlock یک بلوک کانولوشنی در یک شبکه عصبی را نمایش می‌دهد. این کلاس دارای ویژگی‌هایی مانند filters (تعداد فیلترها در لایه کانولوشنی)، kernel_size (اندازه هسته کانولوشنی)، strides (شاب)، padding، pool_size (اندازه پنجره پولینگ)، pool_strides (شاب عملیات پولینگ) و regularizer است.

همچنین، کلاس ConvBlock دارای یک متد به نام add_to_model است که یک model را به عنوان ورودی می‌گیرد و بلوک کانولوشنی را به مدل اضافه می‌کند. این متد یک لایه کانولوشنی با ویژگی‌های مشخص شده اضافه می‌کند، سپس به آن batch normalization و فعال‌سازی ReLU را اضافه می‌کند. و در نهایت، یک لایه ماکس پولینگ نیز اضافه می‌شود.

کلاس CustomModel یک مدل شبکه عصبی سفارشی را نمایش می‌دهد. این کلاس دارای ویژگی‌هایی مانند model (مدل Keras)، l2_regularization، initial_learning_rate، num_classes (تعداد کلاس‌های خروجی) و input_shape (شکل داده ورودی) است.

کلاس CustomModel دارای یک متد به نام build است که مدل را ایجاد می‌کند. این متد با اضافه کردن یک لایه کانولوشنی با 16 فیلتر، اندازه هسته (3, 3) و ویژگی‌های مشخص شده شروع می‌شود. سپس یک لیست از نمونه‌های ConvBlock با ویژگی‌های مختلف ایجاد شده و با استفاده از متد add_to_model به مدل اضافه می‌شوند.

پس از اضافه کردن بلوک‌های کانولوشنی، مدل flatten می‌شود و یک لایه Dense با 256 واحد اضافه می‌شود، در ادامه از فعال‌سازی ReLU استفاده می‌شود در نهایت، یک لایه Dense با تعداد مشخص شده کلاس‌های خروجی و فعال‌سازی softmax اضافه می‌شود.

به طور خلاصه این یک مدل شبکه عصبی سفارشی با بلوک‌های کانولوشنی و لایه‌های Dense تعریف می‌کند. کلاس ConvBlock امکان سفارشی‌سازی آسان بلوک‌های کانولوشنی را فراهم می‌کند و کلاس CustomModel راهی مناسب برای ساختن مدل با ویژگی‌های مشخص شده ارائه می‌دهد.

در قسمت پایانی این بخش از کد compile در کلاس CustomModel که مسئول تنظیم تمامی پارامترهای مرتبط با آموزش مدل است و این تنظیمات شامل انتخاب بهینه‌ساز، تابع هزینه و معیارها ارزیابی مدل می‌شود تنظیم می‌شود:

`optimizer=Adam(learning_rate=self.initial_learning_rate)` این بخش مشخص می‌کند که از الگوریتم بهینه‌ساز Adam برای آموزش استفاده شود و نرخ یادگیری آن با مقدار `self.initial_learning_rate` تعیین شود.

- `loss='categorical_crossentropy'`: این بخش تعیین می‌کند که برای محاسبه خطا از تابع هزینه `categorical_crossentropy` برای مسائل دسته‌بندی چند دسته‌ای استفاده شود.

- `metrics=['accuracy']`: در این قسمت، معیار(ها) ارزیابی برای آموزش مدل مشخص می‌شود و در اینجا (accuracy) انتخاب شده است.

Data Augmentation Setup

این قسمت از کد برای تولید داده‌های افزوده برای وظایف دسته‌بندی تصویر استفاده می‌شود. از کلاس `ImageDataGenerator` از ماژول `preprocess.image` استفاده می‌شود.

کلاس `ImageDataGenerator` با چندین پارامتر مقداردهی اولیه می‌شود که نوع و دامنه تبدیلاتی که بر تصاویر ورودی اعمال می‌شود را تعریف می‌کنند. این تبدیلات شامل چرخش، تغییرات افقی و عمودی، تبدیلات شیر، بزرگنمایی و وارونه کردن هستند.

مقداردهی پارامترها بدین شکل است [2]:

```
rotation_range=20      # Random rotation between 0 and 20 degrees
width_shift_range=0.2   # Horizontal shift up to 20% of the width
height_shift_range=0.2  # Vertical shift up to 20% of the height
shear_range=0.2         # Shear transformations up to 20%
zoom_range=0.2          # Zooming up to 20%
horizontal_flip=True     # Horizontal flip
vertical_flip=True       # Vertical flip (disabled)
```

پس از مقداردهی اولیه `ImageDataGenerator`، کد دو حالت تصادفی از یک `DataFrame` به نام `yalb_dataframe` انتخاب می‌کند. از روش `sample` برای انتخاب تصادفی دو مقدار از ستون 'person' `DataFrame` استفاده می‌شود و از روش `tolist` برای تبدیل مقادیر انتخاب شده به یک لیست استفاده می‌شود. سپس، با استفاده از متد `isin`، `DataFrame` بر اساس حالات انتخاب شده فیلتر می‌شود. این متد یک ماسک بولین ایجاد می‌کند که نشان می‌دهد آیا هر مقدار در ستون 'person' در لیست حالات انتخاب شده قرار دارد یا خیر. این ماسک برای فیلتر کردن `DataFrame` استفاده می‌شود و یک `DataFrame` جدید به نام `data` ایجاد می‌شود که فقط حاوی سطرهاى متناظر با حالات انتخاب شده است.

بعد از آن، کد برچسب‌های کلاس را به `DataFrame` فیلتر شده اختصاص می‌دهد. برای هر حالت انتخاب شده، با استفاده از تابع `enumerate` برای دریافت همزمان اندیس و مقدار هر حالت، برای هر حالت از تابع `loc` برای

انتخاب سطرهای DataFrame data استفاده می‌کند که ستون 'person' برابر با مقدار فعلی حالت است. سپس اندیس متناظر با برچسب کلاس برای این سطرها اختصاص داده می‌شود. در نهایت، کد DataFrame data را بازمی‌گرداند که حالا داده‌های افزوده با برچسب‌های کلاس اختصاص یافته را شامل می‌شود.

معرفی داده‌های آموزش و آزمون (Training and Test data):

در این قسمت با توجه به صورت پروژه کد مجموعه داده را به دو قسمت تقسیم می‌کند: مجموعه آزمون و مجموعه آموزش.

اولاً، تمام سطرهای مجموعه داده که ستون 'label' آنها مقدار 2 دارد را انتخاب می‌کند و به متغیر 'test' اختصاص می‌دهد.

سپس، تمام سطرهای مجموعه داده که ستون 'label' آنها مقدار 2 ندارد را انتخاب می‌کند و به متغیر 'train' اختصاص می‌دهد.

متغیرهای 'test' و 'train' سپس چاپ می‌شوند، که مجموعه داده‌های متناظر نمایش داده می‌شوند.

سپس، دو آرایه به نام‌های 'train_class' و 'test_class' ایجاد می‌شوند با استخراج مقادیر ستون 'class' از مجموعه‌های 'train' و 'test'.

به مشابه، دو آرایه به نام‌های 'train_data' و 'test_data' ایجاد می‌شوند با استخراج مقادیر ستون 'filepath' از مجموعه‌های 'train' و 'test'.

در نهایت، مقادیر 'train_data' و 'test_data' چاپ می‌شوند، که مسیرهای فایل مجموعه آزمون و آموزش را به ترتیب نمایش می‌دهند.

سپس plot Loss / epoch جهت ارزیابی عملکرد مدل نمایش داده می‌شود.

در ادامه مقدار Accuracy, Loss محاسبه شده و نمایش داده می‌شود.

پیش‌بینی مجموعه آزمون (Test Set predict and Scores):

این بخش از کد برای پیش‌بینی مجموعه آزمون و محاسبه معیارهای عملکرد مانند دقت (precision)، فراخوانی (recall) و F1 Score استفاده می‌شود.

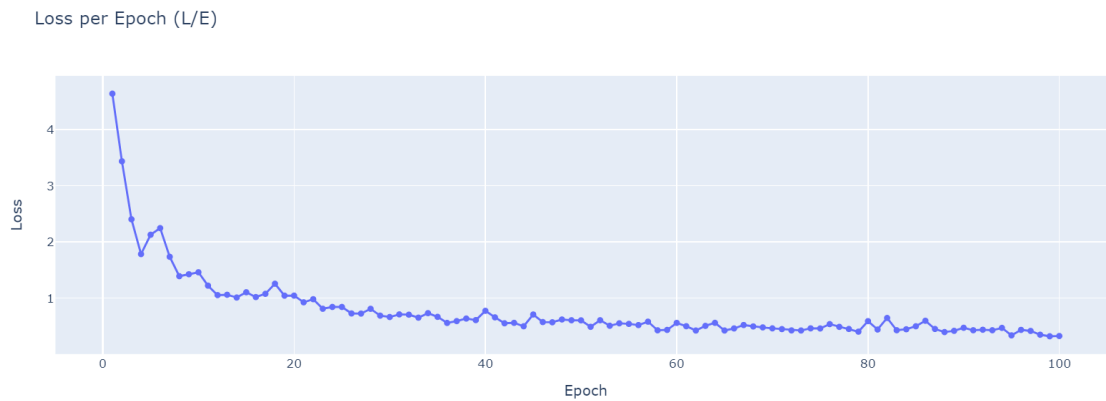
اولاً، از یک مدل سفارشی برای پیش‌بینی برچسب‌ها برای داده‌های آزمون استفاده می‌شود. تابع `custom_model.model.predict()` با داده‌های آزمون (`test_1.X_data`) به عنوان ورودی فراخوانی می‌شود. این تابع احتمالات پیش‌بینی شده برای هر کلاس در داده‌های آزمون را برمی‌گرداند. سپس از تابع `np.argmax()` برای پیدا کردن اندیس کلاس با بیشترین احتمال برای هر نقطه داده استفاده می‌شود، که به تبع آن برچسب‌های پیش‌بینی شده حاصل می‌شود.

سپس، با استفاده از توابع `scores.precision_score()`، `scores.recall_score()` و `scores.f1_score()` از ماژول `scores`، `precision`، `recall` و `F1 Score` محاسبه می‌شود. این توابع با گرفتن برچسب‌های کلاس واقعی (`test_class`) و برچسب‌های پیش‌بینی شده به عنوان ورودی، معیارهای عملکرد مربوطه را محاسبه می‌کنند. پارامتر `average='weighted'` برای محاسبه میانگین وزن‌دار معیارها استفاده می‌شود.

در نهایت معیارهای عملکرد در یک دیکشنری به نام `performance_metrics` ذخیره می‌شوند.

خروجی‌های حاصل (Result):

خروجی ۱:

شکل ۲) خروجی ۱ نمودار L/E

<< Train >>

Best Accuracy: 0.9574

Worst Accuracy: 0.5319

Best Loss: 0.3189

Worst Loss: 4.6392

<< Test >>

Accuracy= 1.0000

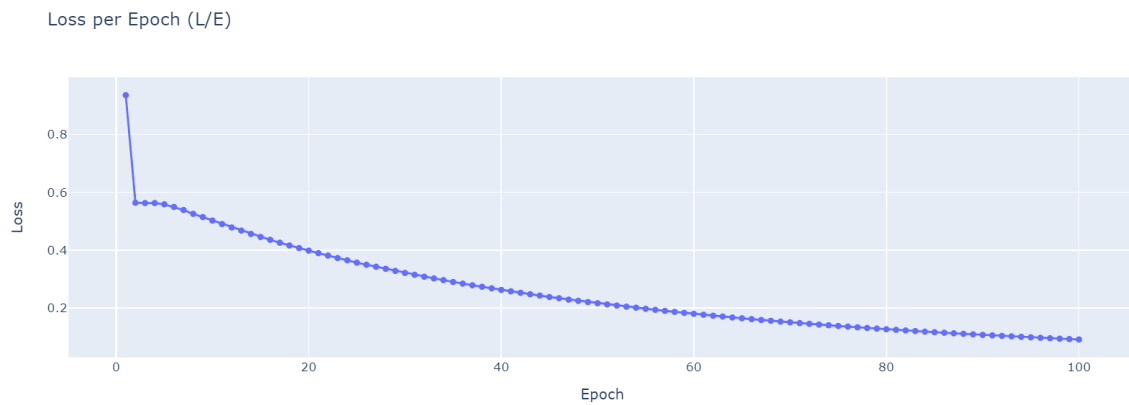
Loss= 0.19214089214801788

Precision=1

Recall=1

F1 Score=1

خروجی ۲:

شکل ۳) خروجی ۲ نمودار L/E

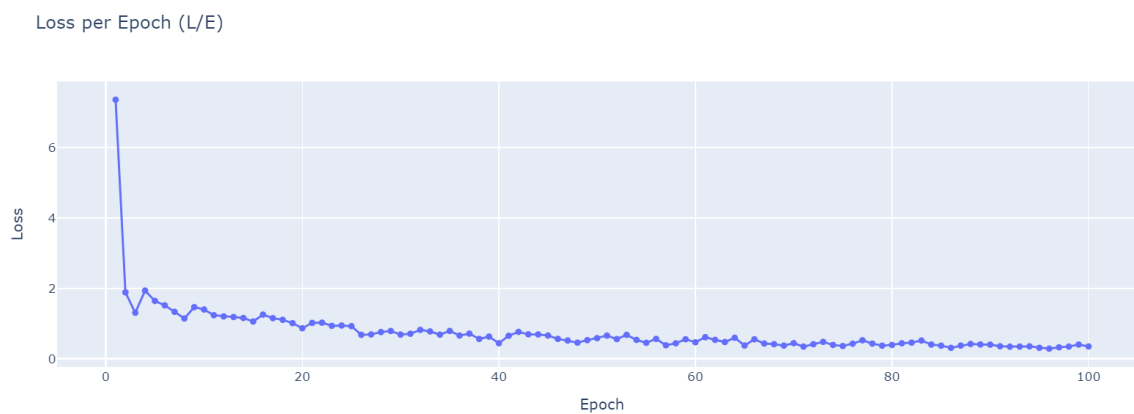
<< Train >>

Best Accuracy: 1.0000
Worst Accuracy: 0.8140
Best Loss: 0.0910
Worst Loss: 0.9355

<< Test >>

Accuracy= 1.0000
Loss= 0.09013137221336365
Precision=1
Recall=1
F1 Score=1

خروجی ۳:

شکل (۴) خروجی ۳ نمودار L/E

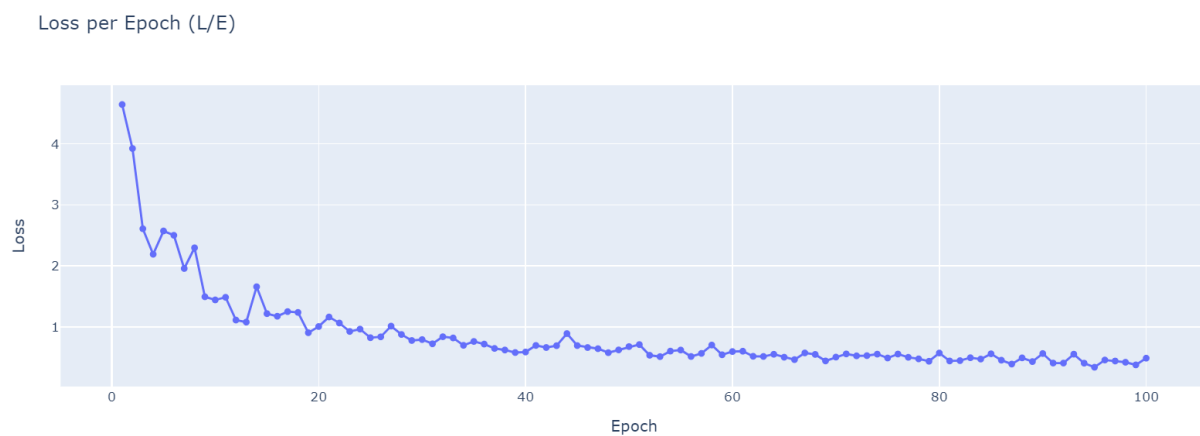
<< Train >>

Best Accuracy: 0.9468
Worst Accuracy: 0.4681
Best Loss: 0.2855
Worst Loss: 7.3613

<< Test >>

Accuracy= 0.75
Loss= 0.7482870221138
Precision= 0.8333333333333334
Recall= 0.75
F1 Score= 0.7333333333333334

خروجی ۴:

شکل ۵) خروجی ۴ نمودار L/E

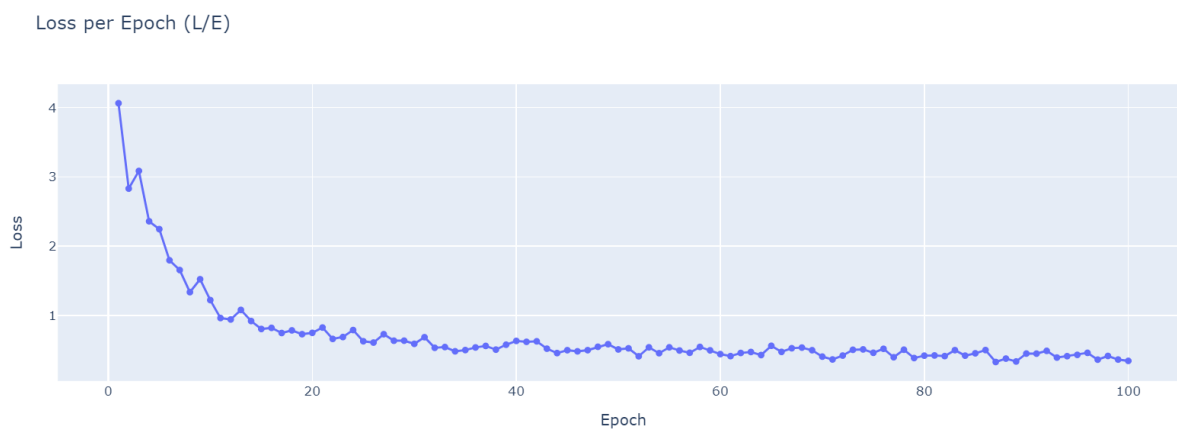
< Train >>

Best Accuracy: 0.9362
Worst Accuracy: 0.5213
Best Loss: 0.3398
Worst Loss: 4.6441

<< Test >>

Accuracy= 0.8333333134651184
Loss= 0.4711252450942993
Precision= 0.875
Recall= 0.8333333333333334
F1 Score= 0.8285714285714286

خروجی ۵:

شکل ۶) خروجی ۵ نمودار L/E

< Train >>

Best Accuracy: 0.9681
Worst Accuracy: 0.4681
Best Loss: 0.3269
Worst Loss: 4.0647

<< Test >>

Accuracy= 0.875
Loss= 0.524488627910614
Precision= 0.875
Recall= 0.875
F1 Score= 0.873015873015873

جمع‌بندی :

در این گزارش و پروژه، ارزیابی جامعی از یک مدل شبکه عصبی کانولوشنی (CNN) برای دسته‌بندی تصاویر در دسته‌های مختلف مجموعه داده صورت گرفت. هدف اصلی ارزیابی عملکرد مدل از نظر دقت، خطا، (Precision)، (Recall) و (F1 Score) بود. مشاهدات و نتایج کلیدی زیر را می‌توان از نتایج تجربی از آزمایش‌های مختلف انجام شده استخراج کرد:

• تغییرات عملکرد در دسته‌های مختلف:

- مدل در طول فرآیند آموزش توانست دقت و خطاهای متفاوتی را در دسته‌های مختلف نشان دهد.
- ویژگی‌ها و پیچیدگی‌های مرتبط با هر دسته تاثیرگذار بر نتایج به دست آمده در طی آموزش بودند.

• ارزیابی روی مجموعه آزمون:

- مدل دقت بالایی در مجموعه آزمون ارائه کرد، که نشان‌دهنده کارایی مدل در تعمیم به داده‌های ناشناخته است.
- معیارهای Precision ، Recall و F1 Score روی مجموعه آزمون، قابلیت مدل در حفظ عملکرد متوازن در معیارهای مختلف را تاکید کرد.

• پایداری مدل و چالش‌ها:

- هرچند مدل در مجموعه آزمون عملکرد بسیار خوبی داشت، اما عملکرد متفاوتی در دسته‌های خاص در طول آموزش، چالش‌های مرتبط با داده‌های متنوع و پیچیده را نشان داد.
- استفاده از تکنیک‌های افزایش داده به پایداری مدل کمک کرده است، اما نیاز به تنظیم دقیق‌تر ممکن است برای بهبود تطابق مدل با دسته‌های گوناگون باشد.

• حساسیت به هایپرپارامترها:

- هایپرپارامترهایی نظیر اندازه دسته، تعداد epoch ، نرخ یادگیری ابتدایی و (L2 Regularization) نقش‌های اساسی در شکل‌دهی به رفتار مدل داشتند.
- بهینه‌سازی مداوم و نظارت بر این پارامترها ممکن است منجر به بهبود عملکرد کلی مدل شود.

- [1] <https://www.geeksforgeeks.org/cnn-introduction-to-pooling-layer/>.
- [2] <https://www.analyticsvidhya.com/blog/2020/08/image-augmentation-on-the-fly-using-keras-imagedatagenerator/#h-random-rotations>
- [3] <https://www.analyticsvidhya.com/blog/2021/08/beginners-guide-to-convolutional-neural-network-with-implementation-in-python/>
- [4] <https://medium.com/machine-learning-researcher/convlutional-neural-network-cnn-2fc4faa7bb63>
- [5] <https://plotly.com/python/getting-started/>